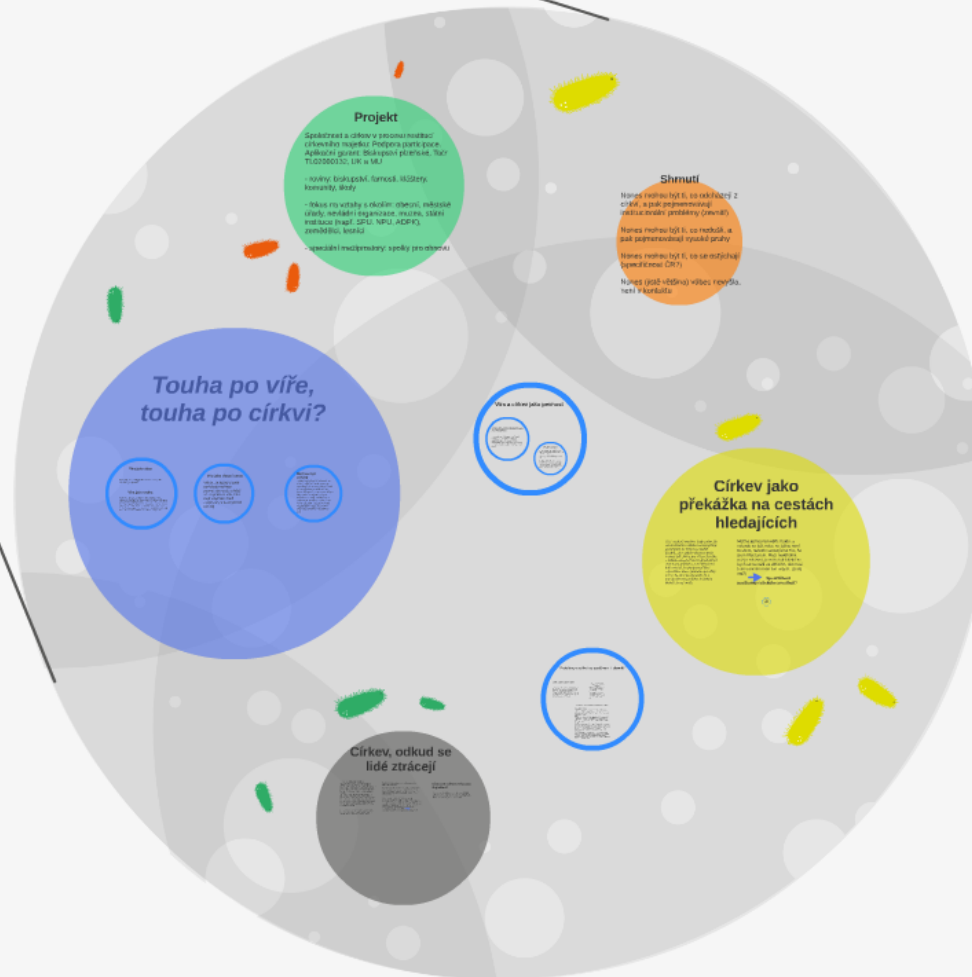

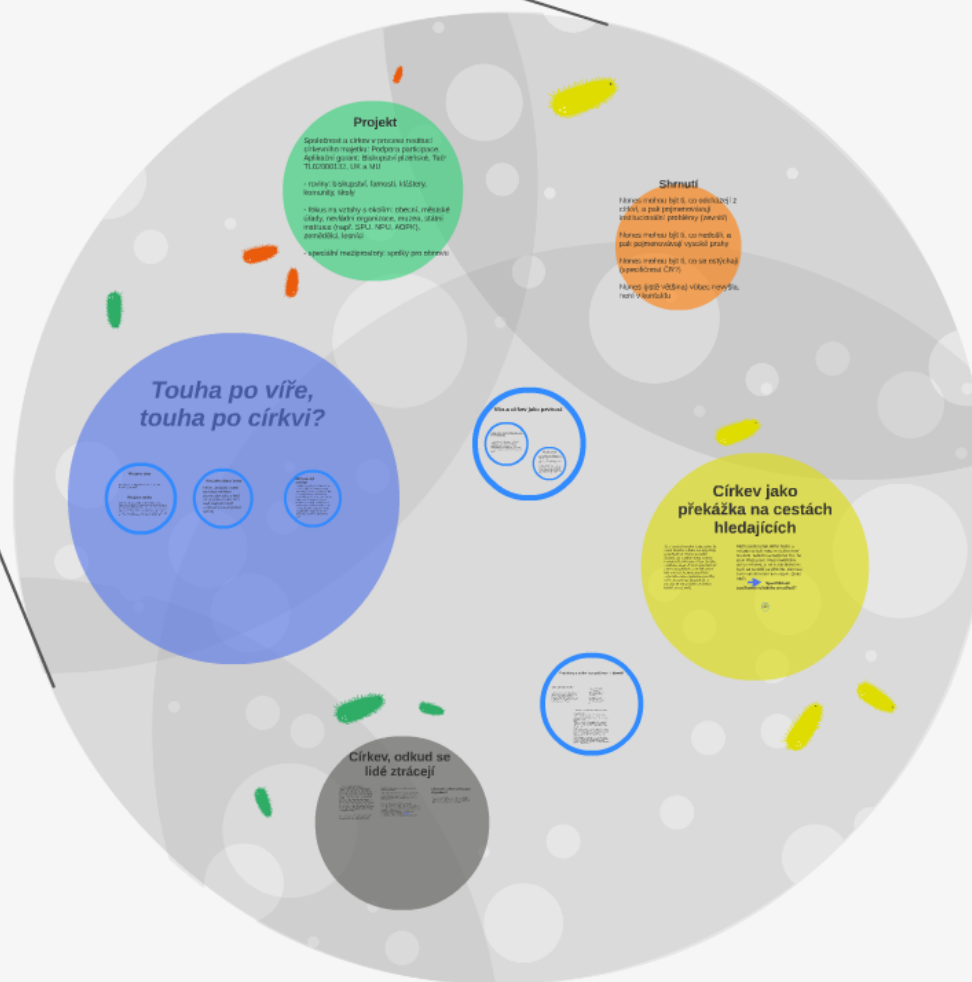
Nonbelievers: jako ti, co odešli, a ti, co nedošli

Barbora Spalová, FSV UK

Nonbelievers: jako ti, co odešli, a ti, co nedošli

Barbora Spalová, FSV UK

Projekt

Společnost a církve v procesu restitucí církevního majetku: Podpora participace.
Aplikační garant: Biskupství plzeňské, Tačr TL02000132, UK a MU

- roviny: biskupství, farnosti, kláštery, komunity, školy
- fokus na vztahy s okolím: obecní, městské úřady, nevládní organizace, muzea, státní instituce (např. SPU, NPU, AOPK), zemědělci, lesníci
- speciální meziprostory: spolky pro obnovu

Církev, odkud se lidé ztrácejí

Církev, kde není svoboda

Já jsem, nebo pořád mám k té víře takovej trochu všelijaký vztah, protože já mám určitý problémy s některýma věcmi, který se tam... Hlavně mně vadí, jak se třeba komunikuje v rámci těch společenství pro mladý, protože mi přijde, že se tam strašně podsouvaj věci, se kterejma člověk nemusí souhlasit a nemá prostor to vyjádřit. (...)

Já jakoby tak nějak plavu po povrchu té církve, já jakoby vím co mi tam vadí, co mi tam vyhovuje, ale zároveň úplně se mi nechce dostávat se k těm tématům kdy se budou rozlišovat principy dobra a zla a pilíře víry etc. Mám pocit že člověk je **samostatně myslící bytost**, která má právo na to si některý věci v hlavě uspořádat sama. (studentka CG, pokřtěná v dětství, socializovaná do salesiánské tamosti)

Moji kamarádi, co třeba měli holku z katolické rodiny, říkali, že to byla hrůza. Dokonce je nutli chodit na zpověď (muž vychovaný v evangelické rodině)

Počátek: Církev jako shluk lidí jednajících z nutnosti, z tradice

To mi právě přišlo zvláštní na těch mších, že z dost dětí, co tam byly, jsem měla sklíující pocit, že vše co dělají **mají jen naučené z domova**, což je samozřejmě. Ale **nepřemýšlí o tom a moc tomu nerozumí**. (studentka CG, nepokřtěná)

I křesťanství v tomto dokáže být dost svazující. Samotného mě štválo chodit jako dítě furt do kostela s rodiči. Nesnášel jsem to. Přijde mi totiž, že děti věřících se absolutně neptají na názor dítěte. A co hůře, **dítěti nejsou vysvětleny základy víry**. Proto se mi často zdálo, že **jsem spíš v nějakém divadle nebo sektě**. (muž vychovaný v evangelické rodině) →

ortopraxe nestačí? Nebo vzpoura proti ortopraxi?

Důsledek: Církev (víra) jako zbytečnost

Věřím, že jsem dobrý člověk a to mi připadá nejdůležitější. Setkal jsem se už s tolika věřícíma, kteří prostě byli sobecký, nepřející nebo arogantní, víra z nich vůbec neudělala lepšího člověka (muž vychovaný v evangelické rodině)

Církev, kde není svoboda

Já jsem, nebo pořád mám k tý víře takovej trošku všelijakej vztah, protože já mám určitý problémy s některejma věcma, který se tam...hlavně mně vadí, jak se třeba komunikuje v rámci těch společenství pro mladý, protože mi přijde, že se tam strašně **podsovaj věci**, se kterejma člověk nemusí souhlasit a **nemá prostor to vyjádřit**. (...)

Já jakoby tak nějak **plavu po povrchu tý církve**, já jakoby vim co mi tam vadí, co mi tam vyhovuje, ale zároveň úplně se mi nechce dostávat se k těm tématům kdy se budou rozlišovat principy dobra a zla a pilíře víry etc. Mám pocit že člověk je **samostatně myslící bytost**, která má právo na to si některý věci v hlavě uspořádat sama. (studentka CG, pokřtěná v dětství, socializovaná do salesiánské farnosti)

Moji kamarádi, co třeba měli holku z katolické rodiny, říkali, že to byla hrůza. Dokonce je **nutili** chodit na zpověď (muž vychovaný v evangelické rodině)

Počátek: Církev jako shluk lidí jednajících z nutnosti, z tradice

To mi právě přišlo zvláštní na těch mších, že z dost dětí, co tam byly, jsem měla skličující pocit, že vše co dělají **mají jen naučené z domova**, což je samozřejmé. Ale **nepřemýšlí o tom a moc tomu nerozumí**. (studentka CG, nepokřtěná)

I křesťanství v tomto dokáže být dost svazující. Samotného mě štválo chodit jako dítě furt do kostela s rodiči. Nesnášel jsem to. Přijde mi totiž, že děti věřících se absolutně neptají na názor dítěte. A co hůře, **dítěti nejsou vysvětleny základy víry**. Proto se mi často zdálo, že **jsem spíš v nějakém divadle nebo sektě**. (muž vychovaný v evangelické rodině) **ortopraxe nestačí? Nebo vzpoura proti ortopraxi?**

Důsledek: Církev (víra) jako zbytečnost

Věřím, že jsem dobrý člověk a to mi připadá nejdůležitější. Setkal jsem se už s tolika věřícími, kteří prostě byli sobecký, nepřející nebo arogantní, víra z nich vůbec neudělala lepšího člověka (muž vychovaný v evangelické rodině)

Problémy s církví na cestě ven i dovnitř

Církev jako politický aktér

Mám pocit, že hodně lidí o té církvi toho zas tolik neví. Ale asi to je dost možná tím, že se hodně prolíná politická a duchovní rovina církve. To je pro mě moc neprůhledné nebo nepřehledné, aby mě to neděsilo. (studentka CG)

Církev uzavřená, nepochopitelná, nekomunikující, resp. špatně komunikující

...že jsem třeba byla na mši a řekla jsem si, že něco konkrétního mi přijde úplně divné a beze smyslu (studentka CG)

Přijde mi, že často u některých věcí, které přijdou ostatním z katolických rodin úplně normální, u těch si my často tukáme na čelo, co to je za hloupost. (studentka CG)

Kontroverzní témata spojovaná s církví

Rovnoprávnost žen

To ale znamená, že ženy nikdy nebudou mít instituční moc v katolické církvi, ne? To by je mohlo od církve odradit. Kdybych třeba já byl ženou a byl bych katolík, tak si myslím, že by mi to vadilo. (Kamil a David)

LGBT

Teď bych se přesunul k dalšímu tématu, a to k homosexualitě. Mohou homosexuálové být členy katolické církve? Mohou se dostat do nebe? Respektuje je vůbec katolická církev a Bůh? (Kamil a David)

Potrat

V zemích, kde je katolické křesťanství hlavním náboženstvím, je typické, že jsou potraty zakázané. Lidé (...)často bojují i za právo žen se rozhodnout, pokud chtějí mít potrat nebo ne. Argumentují tím, že tohle rozhodnutí má právo učinit daná žena, protože nenarozené dítě zasahuje do jejího těla. (Kamil a David)

Sebevražda

Co se podle tebe stane s duší někoho věřícího, když spáchá sebevraždu? Co kdyby někdo, kdo celý život žije mravně, přijal Krista jako svého spasitele, věří v Boha a teoreticky nikdy nezhrěšil- Co kdyby někdo takovej spáchal na konci svého života sebevraždu? (Kamil a David)

***Církev uzavřená, nepochopitelná,
nekomunikující, resp. špatně
komunikující***

...že jsem třeba byla na mši a řekla jsem si, že něco konkrétního mi přijde úplně divné a beze smyslu (studentka CG)

Přijde mi, že často u některých věcí, které přijdou ostatním z katolických rodin úplně normální, u těch si my často t'ukáme na čelo, co to je za hloupost. (studentka CG)

Církev jako politický aktér

Mám pocit, že hodně lidí o té církvi toho zas tolik neví. Ale asi to je dost možná tím, že se hodně prolíná politická a duchovní rovina církve. To je pro mě moc neprůhledné nebo nepřehledné, aby mě to neděsilo. (studentka CG)

Kontroverzní témata spojovaná s církví

Rovnoprávnost žen

To ale znamená, že ženy nikdy nebudou mít instituční moc v katolické církvi, ne? To by je mohlo od církve odradit. Kdybych třeba já byl ženou a byl bych katolík, tak si myslím, že by mi to vadilo. (Kamil a David)

LGBT

Ted' bych se přesunul k dalšímu tématu, a to k homosexualitě. Mohou homosexuálové být členy katolické církve? Mohou se dostat do nebe? Respektuje je vůbec katolická církev a Bůh? (Kamil a David)

Potrat

V zemích, kde je katolické křesťanství hlavním náboženstvím, je typické, že jsou potraty zakázané. Lidé (...)často bojují i za právo žen se rozhodnout, pokud chtějí mít potrat nebo ne. Argumentují tím, že tohle rozhodnutí má právo učinit daná žena, protože nenarozené dítě zasahuje do jejího těla. (Kamil a David)

Sebevražda

Co se podle tebe stane s duší někoho věřícího, když spáchá sebevraždu? Co kdyby někdo, kdo celý život žije mravně, přijal Krista jako svého spasitele, věří v Boha a teoreticky nikdy nezhrěšil- Co kdyby někdo takovej spáchal na konci svého života sebevraždu? (Kamil a David)

Církev jako překážka na cestách hledajících

Já si osobně myslím, tedy zatím, že vztah člověka a Boha má být přímý, jo neříkám že Církev je nutně špatná, ale v jistém slova smyslu mohou být církev pro vztah člověka a b/Boha snad až kontraproduktivní. Uvedu na příkladu, a určitě takoví lidé existují, že jim je například odpuštěno něco špatného jen díky tomu, že jdou ke zpovědi, já si myslím že ten problém je daleko hlubší. (zralý muž)

Možná jednou ten věřící budu, a nebudu se bát, nebo ne bát to není to slovo, nebudu se ostýchat říct, že jsem křesťanem. Mezi nevěřícími, což je zvláštní, je mi to tak blízké že bych se označil za věřícího, ale mezi těmi věřícími mám ten ostych. (zralý muž)

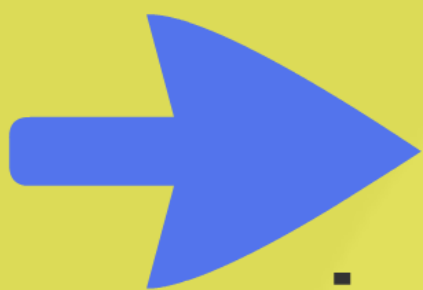

**Specifičnost
postkomunistického prostředí?**

Já si osobně myslím, tedy zatím, že vztah člověka a Boha má být přímý, jo neříkám že Církev je nutně špatná, ale v jistém slova smyslu mohou být církve pro vztah člověka a b/Boha snad až kontraproduktivní. Uvedu na příkladu, a určitě takoví lidé existují, že jim je například odpuštěno něco špatného jen díky tomu, že jdou ke zpovědi, já si myslím že ten problém je daleko hlubší. (zralý muž)

Možná jednou ten věřící budu, a
nebudu se bát, nebo ne bát to není
to slovo, nebudu se ostýchat říct, že
jsem křesťanem. Mezi nevěřícími,
což je zvláštní, je mi to tak blízké že
bych se označil za věřícího, ale mezi
těmi věřícími mám ten ostych. (zralý
muž)

**Specifičnost
postkomunistického prostředí?**

Vzájemnost x sekta

Přijde mi, že mám s lidmi užší vztah, když se s nimi modlím. To samé jsem si říkala na mši a to samé si říkám, že není moc dobré, když to na někoho tak působí, protože člověk se může cítit odděleně, když pak na mše nechodí a nemodlí se s ostatními, což může působit sektářsky, aby se člověk stal plnohodnotným členem takové sociální skupiny, má pocit jakože by se s ostatními měl modlit. (studentka CG)

Touha po víře, touha po církvi?

Víra jako úžas

Povídají za úžasný příběh, jakže Knež jako
Epifani (1847-1918)

Víra jako touha

Víra má, dokonce i když je, nějaký předpoklad,
odkud se může v člověku proměnit. Ale pokud bych
já, jako dítě, byl tak úplně prostý a čilý, že bych byl
byl bych, ale vlastně to je tak, že bych byl
někdy jsem měl své vlastní víru, když jsem byl
třicet let počinem, a třeba bych si to byl přeš, což to byl
bylo, ale úplně osobně to bylo věřit. (1847-1918)

Víra jako vlastní cesta

Věřím, že každý člověk
potřebuje možnost
poznat sám sebe a když
už se pláče na víru, tak i
najít svůj víru (muž
vychovaný v evangelické
rodině)

Možnost být vděčný

Vděčnost byla přelomem a rozhodně se
mí AMI, když je člověk vděčný.
Takové když se za něco děkuje, tak
mí to vyčleňuje přivede mí do
abude. Přijde mi, že spousta lidí jen
díky tomu že nejsou schopeni
troubit si, což mají a řádně za to
poskyknout. Kvůli tomu jim často
může připadat, že jsou v životě
nepokojeni, nebo že je v
světě nespokojení. (1847-1918)

Víra a církev

Církev jako místo Bohovládné
konverzáce

...které má, že by cítili v sobě
Církev, že v tom věřícího má
dávající, který cítil, že má
dávající, který má, který má
je, který má, který má, který má

Víra jako úžas

Považuju za úžasný příběh Ježíše Krista jako člověka. (zralý muž)

Víra jako touha

Věřím v to, že existuje něco víc, nějaký princip všeho, dokonce si troufnu to označit pojmem bůh, ale hrozně bych si jako přál to mít úplně jako jisté v tom, že tím Bohem na zemi byl Ježíš, ale vlastně to ještě asi nedokážu úplně tak vnímat, možná jsem teď na nějaké cestě, kdy to všechno nějakým způsobem pochopím, a vlastně bych si to tak přál, aby to tak bylo, ale úplně srovnaný to jako nemám. (zralý muž)

Víra jako vlastní cesta

*Věřím, že každý člověk
potřebuje možnost
poznat sám sebe a když
už se ptáte na víru, tak i
najít svojí víru (muž
vychovaný v evangelické
rodině)*

Možnost být vděčný

Všichni byli přátelští a hodně se mi líbí, když je člověk pokorný. Také když se za něco děkuje, tak mi to vyloženě přivádí mír do duše. Přijde mi, že spoustu lidí jen díky tomu že nejsou schopni ocenit to, co mají a řádně za to poděkovat. Kvůli tomu jim často může připadat, že jsou v životě nespokojeni, nebo že je k nim svět nespravedlivý. (studentka CG)

Shrnutí

Nones mohou být ti, co odcházejí z církví, a pak pojmenovávají institucionální problémy (zevnitř)

Nones mohou být ti, co nedošli, a pak pojmenovávají vysoké prahy

Nones mohou být ti, co se ostýchají (specifičnost ČR?)

Nones (jistě většina) vůbec nevyšla, není v kontaktu

Víra a církev jako pevnost

Církev jako místo blahodárného konzervatismu

...a myslím si, že by taková měla být Církev, že v tom všudypřítomném liberalizmu beru církev jako místo konzervatismu, protože toho liberalizmu je všude kolem už fakt jako hodně (zralý muž)

Víra jako princip

*Křtovo rozhodnutí je Křtovo rozhodnutí. To nemůže být pouhá náhoda, jak ty říkáš. (princiální muž)
My milujeme Boha a on miluje nás, nezávisle na našem pohlaví. (princiální muž)*

Všichni jsme synové a dcery Boha, to je naše idenita a to by mělo být pro nás to nejdůležitější. (princiální muž)

Hele, vražda je vražda. Samozřejmě odsuzuju znásilnění, musí to pro dívku být velice nepřijemné a děsivé, ale i když dívka po znásilnění otěhotní, stále nemá právo vzít nenarozenému dítěti život. To dítě za nic nemůže. To samé platí u toho, když jsou těhotné mladé dívky. Mladí lidi by si měli uvědomovat následky sexu a přijmout zodpovědnost za své činy. Nephřipravenost neomlouvá. (princiální muž)

Církev jako místo blahodárného konzervatismu

...a myslím si, že by taková měla být Církev, že v tom všudypřítomném liberalizmu beru církve jako místo konzervatismu, protože toho liberalismu je všude kolem už fakt jako hodně (zralý muž)

Víra jako princip

*Kristovo rozhodnutí je Kristovo rozhodnutí. To nemůže být pouhá náhoda, jak ty říkáš. (principiální muž)
My milujeme Boha a on miluje nás, nezávisle na našem pohlaví. (principiální muž)*

Všichni jsme synové a dcery Boha, to je naše identita a to by mělo být pro nás to nejdůležitější. (principiální muž)

Hele, vražda je vražda. Samozřejmě odsuzuju znásilnění, musí to pro dívku být velice nepříjemné a děsivé, ale i když dívka po znásilnění otěhotní, stále nemá právo vzít nenarozenému dítěti život. To dítě za nic nemůže. To samé platí u toho, když jsou těhotné mladé dívky. Mladí lidi by si měli uvědomovat následky sexu a přijmout zodpovědnost za své činy. Nepřípravenost neomlouvá. (principiální muž)

Nonbelievers: jako ti, co odešli, a ti, co nedošli

Barbora Spalová, FSV UK

